

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **A. H.**, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, ve věci ochrany proti nezákonnému zásahu správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 3. 6. 2016, č. j. 3 A 17/2016 – 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), jímž mu nebylo přiznáno osvobození od soudních poplatků.

[2] Městský soud v napadeném usnesení žádosti o osvobození od soudních poplatků nevyhověl, jelikož dospěl k závěru, že stěžovatel soudu věrohodným a úplným způsobem nedoložil své majetkové poměry rozhodné pro posouzení nároku na osvobození od soudních poplatků. Zcela nevěrohodné je tvrzení, že nemá žádné finanční příjmy, jelikož každý člověk má určité výdaje, které musí z nějakých zdrojů hradit. Rovněž blíže nesdělil výši a četnost milodarů, které mají být jediným zdrojem jeho příjmů. Sdělil, že nemá příjmy ani z movitého a nemovitého majetku, aniž by uvedl, zda a případně jaký majetek vlastní. Ve vztahu k manželce uvedl: „*Manželka se nesoudí.*“ a dále že: „*Nemá žádný finanční příjem.*“ Z doložených písemností ani nevyplynulo, že by jeho situace byla jakkoli specifická, či že by byl v důkazní nouzi, pročež by případ vyžadoval větší součinnost soudu. K argumentaci článkem 23 Listiny základních práv a svobod soud uvedl, že

podmínky pro uplatnění práva na odpor dle tohoto článku nejsou naplněny, tento článek není ve vztahu k osvobození od soudních poplatků nijak relevantní.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] V kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že předseda senátu městského soudu tvrdí, že stěžovatel lže. Toto tvrzení považuje za urážlivé a poškozující jeho osobu, proto vznesl námitku podjatosti. Současně namítl, že ve věci rozhodoval nepříslušný soud. Namítl také nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, jelikož není zřejmé, podle jakého ustanovení zákona soud rozhodl. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu zrušil a žádosti o osvobození od soudních poplatků vyhověl.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[4] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Důvody kasační stížnosti odpovídají důvodům podle § 103 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zároveň zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Při tom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[5] V nynějším řízení, kde kasační stížnost nesměřuje proti rozhodnutí městského soudu, jímž se řízení o žalobě končí, netíží stěžovatele poplatková povinnost spojená s podáním kasační stížnosti, ani na něj nedopadá povinné zastoupení advokátem (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19; publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud svým usnesením ze dne 28. 7. 2016, č. j. 9 As 180/2016 – 49, také dospěl k závěru, že zastoupení advokátem není nezbytné pro ochranu práv stěžovatele, a proto nevyhověl jeho žádosti o ustanovení zástupce.

[6] V první řadě nelze souhlasit s tvrzením stěžovatele, že městský soud nebyl příslušný k vydání napadeného usnesení. Městský soud projednává žalobu, kterou žalobce označil jako zásahovou a kterou směřuje proti žalovanému Ministerstvu spravedlnosti, jelikož není spokojen se způsobem vyřízení svého podnětu. Dle § 4 odst. 1 písm. c) s. ř. s. rozhodují soudy ve správním soudnictví o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu. Dle § 7 odst. 2 s. ř. s. je příslušnost soudů ve správním soudnictví stanovena tak, že příslušný je soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Sídlo Ministerstva spravedlnosti spadá do obvodu městského soudu, který je tak místně příslušný v dané věci. Stěžovatel ostatně ani sám neuvádí, proč by městský soud neměl být ve věci příslušný.

[7] Stěžovatel dále namítal podjatost předsedy senátu JUDr. Jana Ryby. Kasační soud vyhodnotil tuto námitku jako námitku zmatečnosti dle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., kdy zmatečnost řízení měla spočívat v tom, že ve věci rozhodoval vyloučený soudce. Námitka byla odůvodněna tím, že JUDr. Ryba údajně záměrně shromažďoval důkazy svědčící pro neosvobození stěžovatele od soudních poplatků, důkazy svědčící v jeho

prospěch naopak bagatelizoval nebo zcela přehlížel (například přílohy k žádosti o osvobození). JUDr. Ryba v napadeném rozhodnutí dle kasační námitky tvrdí, že stěžovatel soudu lže, což vypovídá o tom, že není nestranný. Tvrzení JUDr. Ryby je urážlivé a poškozující.

[8] Důvodem pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci může být pouze jeho poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům. Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, zejména v případech, kdyby mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Vyloučen by byl rovněž soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Poměr soudce k účastníkům nebo k jejich zástupcům (ať již přátelský či nepřátelský) může být založen příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít i o vztah ekonomické závislosti, apod. V daném případě však nebyla objektivně zjištěna žádná z těchto skutečností.

[9] Stěžovatel dovozuje podjatost JUDr. Jana Ryby zejména z procesního postupu soudu a z jeho rozhodnutí ve výše uvedené věci, a to navíc toliko v obecné rovině. Tyto skutečnosti však soudní řád správní výslovně vyjímá z okolností, pro které je možno namítat podjatost soudce. Pro případ nesouhlasu s postupem či rozhodnutím soudu dává zákon jiné prostředky ochrany.

[10] Uvedené skutečnosti tedy důvod pro pochybnosti o nepodjatosti ve smyslu § 8 s. ř. s. nepředstavují, a námitka zmatečnosti řízení z důvodu, že rozhodoval vyloučený soudce, je proto nedůvodná.

[11] Soud se dále zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je natolik závažnou vadou, že by k ní byl povinen přihlédnout i bez námitky, z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Každé rozhodnutí soudu musí splňovat kritéria přezkoumatelnosti, tedy musí se jednat o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku jeho rozhodnutí.

[12] Veškerá výše uvedená kritéria napadené rozhodnutí splňuje. Jedná se o srozumitelné rozhodnutí opřené o dostatek relevantních důvodů. Je z něj zřejmé, proč městský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Stěžovatel nepřezkoumatelnost rozhodnutí spatřoval v tom, že soud neuvedl, podle kterého zákonného ustanovení o jeho žádosti rozhodl. V napadeném usnesení je výslovně citován § 36 odst. 3, věta první až třetí, s. ř. s., který sloužil městskému soudu jako podklad pro jeho rozhodnutí. Námitka nepřezkoumatelnosti není důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji dle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl. O věci při tom rozhodl bez jednání, jelikož § 109 odst. 2 s. ř. s. takový postup předpokládá.

[14] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto dle uvedených ustanovení

nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. září 2016

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu